

Sygn. akt VI Gz 274/15

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2015r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Andrzej Borucki**

Sędziowie: **SSO Barbara Frankowska**

SSO Beata Hass-Kloc (spr.)

Protokolant: st. asyst. sędziego Karolina Sitek-Pelc

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2015r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: (...) P. (...) Transport& (...) Sp. z o. o. w P.

przeciwko: (...) Sp. z o. o. w S.

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie
V Wydziału Gospodarczego z dnia 18 czerwca 2015 r., sygn. akt V GC 1024/15;

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu
w R. V Wydziałowi Gospodarczemu do dalszego prowadzenia, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach
postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy Sąd Gospodarczy
w R. stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu Szczecin – Centrum w Szczecinie
Wydziałowi Gospodarczemu.

W uzasadnieniu powyższego wskazał, że powód wywodził swoje roszczenie z tytułu wykonania na rzecz pozwanego
usługi transportowej ze zleceniem transportowym. W sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanego
w postępowaniu upominawczym pozwany podniósł zarzut niewłaściwości Sądu Rejonowego, powołując się na art.
46 kpc, argumentując, że w zleceniu transportowym wskazano, że wszelkie spory wynikające ze zlecenia winny być
rozpoznawane przez Sąd w Szczecinie.

Sąd Rejonowy podzielił argumentację pozwanego, uznając, że powyższy zapis stanowi umowę prorogacyjną z art. 46
kpc, uzasadniającą stwierdzenie niewłaściwości i przekazanie sprawy sądowi właściwemu.

Jako podstawy prawne swojego rozstrzygnięcia Sąd podał art. 200 § 1 kpc w zw. z art. 46 § 1 kpc.

Powyższe postanowienie zostało zaskarżone zażaleniem powoda. Zaskarżonemu postanowieniu powód zarzucił:

- naruszenie art. 46 § 1 kpc poprzez jego zastosowanie polegające na przyjęciu, iż pomiędzy powodem, a pozwanym doszło do zawarcia umowy prorogacyjnej poddającej rozpoznawanie sporów sądowi właściwemu ze względu na siedzibę pozwanego;

- naruszenie art. 34 kpc w zw. z art. 454 kc poprzez ich niezastosowanie.

W oparciu o powyższe zarzuty powód wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i rozpoznanie sprawy przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie Wydział

V Gospodarczy oraz o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu powód zarzucił, że pomiędzy nim, a pozwanym nie doszło do zawarcia umowy prorogacyjnej. Do zawarcia umowy transportowej doszło pomiędzy pracownikami stron. Wszelkie uzgodnienia odbywały się telefonicznie. Konsekwencją powyższego było przesłanie przez pozwanego zlecenia w formie ogólnego szablonu zawierającego postanowienia uzgodnione pomiędzy stronami telefonicznie, ale i postanowienia nieuzgodnione telefonicznie.

Powód zarzucił także, że jej pracownik A. K. nie była uprawniona do reprezentacji powoda, w tym do składania oświadczeń woli

w zakresie innym niż tym uzgodnionym. Zlecenie załączone do pozwu jest tylko potwierdzeniem zawarcia ustnej umowy przewozu. Poza tym na zleceniu widnieje tylko podpis pozwanego.

Zdaniem powoda w niniejszej sprawie nie znajduje zastosowania art. 46 kpc, a tym samym brak podstaw do stwierdzenia niewłaściwości i przekazania sprawy według siedziby pozwanego.

W odpowiedzi na powyższe pozwany wniósł o oddalenie zażalenia oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powyższego pozwany podniósł, że zapis dotyczący klauzuli prorogacyjnej jest czytelny i wyraźny i nie powinien budzić wątpliwości powoda. Zlecenie to zostało wysłane faksem i strony akceptowały te zasady i żadna nie wносиła zastrzeżeń. Zdaniem pozwanego milczenie powoda w tym zakresie może być poczytywane jako zgoda.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Ustawodawca polski regulując kwestię właściwości sądów wskazał na właściwość miejscową ogólną i szczególną, a w ramach tej ostatniej właściwość przemienną i wyłączną. Właściwość przemienna polega na tym, że miejscowo właściwy w określonej kategorii spraw jest zarówno sąd właściwości ogólnej, jak i sąd określony w przepisach art. 32-37 kpc., a wybór sądu, przed który ma być wytoczone powództwo należy do powoda. Powód wytaczając powództwo przed sąd inny niż wyznaczony miejscem zamieszkania czy siedzibą pozwanego, powinien w pozwie podać okoliczności uzasadniające właściwość sądu według przepisów o właściwości przemieszanej (komentarz do art. 31 kpc. [w:] J. B. i inni, Oficyna 2008, wyd. III). Właściwość wyłączna polega na tym, że w pewnych sprawach nie można wytoczyć powództwa przed Sądem właściwości ani ogólnej ani przemieszanej.

Zgodnie z art. art. 46 § 1 kpc strony mogą umówić się na piśmie o poddanie sądowi pierwszej instancji, który według ustawy nie jest miejscowo właściwy, sporu już wynikłego lub sporów mogących w przyszłości wyniknąć z oznaczonego stosunku prawnego. Sąd ten będzie wówczas wyłącznie właściwy, jeżeli strony nie postanowiły inaczej. Strony mogą również ograniczyć umową pisemną prawo wyboru powoda pomiędzy kilku sądami właściwymi dla takich sporów. Strony nie mogą jednak zmieniać właściwości wyłącznej (§ 2).

Powyższy przepis reguluje tzw. zawarcie umowy prorogacyjnej. Na jej podstawie strony określają właściwość miejscową w sposób odmienny od przepisów kodeksu postępowania cywilnego o właściwości ogólnej

i przemiennej. W treści umowy strony mogą wskazać sąd właściwy. W braku odmiennych postanowień sąd ten będzie wyłącznie właściwy. Nie jest jednak wykluczone określenie przez strony wybranego sądu jako właściwego przemienne, co oznaczałoby możliwość wyboru dla powoda między sądem właściwości ogólnej (i ewentualnie przemiennej) z ustawy i sądem właściwości umownej.

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy uznał, że strony niniejszego postępowania w zleceniu transportowym (k. 9) zawarły umowę prorogacyjną, postanawiając, iż sądem właściwym dla rozstrzygnięcia sporów jest sąd w S.. Zdaniem Sądu I instancji zapis ten wyczerpuje przesłanki z art. 46 kpc, co uzasadniało przekazanie sprawy według właściwości.

Z powyższym stanowiskiem nie sposób się zgodzić. Pozwany nie wykazał, aby między stronami doszło skutecznie do zawarcia umowy prorogacyjnej.

Z treści art. 46 kpc wynika, że umowa prorogacyjna powinna być zawarta na piśmie.

Zgodnie z art. 78 § 1 kc do zachowania pisemnej formy czynności prawnej wystarcza złożenie własnoręcznego podpisu na dokumencie obejmującym treść oświadczenia woli. Do zawarcia umowy wystarcza wymiana dokumentów obejmujących treść oświadczeń woli, z których każdy jest podpisany przez jedną ze stron, lub dokumentów, z których każdy obejmuje treść oświadczenia woli jednej ze stron i jest przez nią podpisany.

Z przedłożonego wraz z pozwem dokumentu pn. zlecenie transportowe nr (...) na który to powołał się Sąd wydając zaskarżone postanowienie, wynika, że dokument ten nie został podpisany własnoręcznie przez żadną ze stron(na dokumencie widnieje podpis pozwanego w wersji komputerowej). Powyższe wystarczy do przyjęcia, że umowa prorogacyjna nie została przez strony skutecznie zawarta. Bez znaczenia zatem pozostaje zarzut powoda, iż jego pracownica która negocjowała warunki umowy nie była uprawniona do podpisania umowy.

Sąd Okręgowy w tym składzie aprobeuje pogląd prezentowany

w judykaturze, który należy uznać za przeważający, że nie ma żadnych racji, aby umowa dotycząca właściwości miejscowej sądu unormowana w art. 46 kpc miała podlegać innym zasadom co formy pisemnej niż umowy procesowe ujęte np. w (...) kpc.

Należy również podnieść, że umowy prorogacyjne są zawierane zwykle z inicjatywy i na korzyść (dla wygody) dużych i silniejszych podmiotów gospodarczych. Dlatego oświadczenie każdej ze stron o zgodzie na prorogację sądu powinno być wyraźne i stwierdzone własnoręcznym podpisem. Wymaga tego ochrona interesów stron słabszych ekonomicznie.

Mając na uwadze powyższe zdaniem Sądu Okręgowego brak było podstaw do przekazania sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Szczecinie, tym bardziej że powód wytaczając powództwo wskazał Sąd Rejonowy w Rzeszowie, jako sąd właściwy miejsca wykonania zobowiązania - art. 34 kpc w zw. z art. 454 kc.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Okręgowy działając na podstawie art. 386 § 1 kpc w związku z art. 397 § 2 kpc uchylił zaskarżone postanowienie przekazując sprawę Sądowi Rejonowemu w Rzeszowie do dalszego prowadzenia, jednocześnie pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego (art. 108 § 2 kpc).

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)